

Ղազարապետ համբարում Զար
դեմպիս վե Զամաա իրքիսի կիւն
լիքի բաալ օլաւուր Ղալ
կենկիկի պուրա իջիւն 60
Սլք արլուր 35
ՍԱճԻԼԻԿԻ ԲԵՂԻՆ ԲԱՂԻՐ ԻՂԻՆ 85
Սլք արլուր 45
Բօսրա խճրեթի պիպի ալիտ տիր
90 պուրալուր Բօրա բուրա 80
գրուա գապուր օւսաւուր
15 կիւնկիկ 60 րր արլ

ՄԵՃՄՈՒՄԻ ԱԻՊԷՐ

50 րարա

50 րարա

مجموعة اخبار
الاجل
DIRECTION
DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHIBAN
Grand'Rue de Pera 65

Ղալ լիւթաա միւթալիւր խաւաալ իւն ՅՈՒՆՆԷՍ ԹՈՒՆՆԷՍԱՆ միւթաալ օլուրա Իտալիսանի Ղալլուրա ճաաալի քէպիլուէ Ե. 65

ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ Ի ՄԱՀ ԱՐՀԱՊԱՏՈՒ ՏԵԱՐԵ ՏՈՒՆ ՄԱՐԲԱՆԵՆ ՊՈԼՈՍ ԵՊԻՍԿՈՍՈՒՆ ՏՐԱՊԻԶՈՒՆ

(Շարունակութիւն եւ վերջ)

Առաքելութեանց հիմնադիրը ինքն
Քրիստոս ծնաւ մերկ մարդ մը մէջ
մեաւ մերկ խաչի մը վրայ, սկսաւ
մարդ մէջ առաքելութեան անձնու
րացութիւնը, վերջացուց հաստատեց
զայն խաչին վրայ Զոյց խորին կեր
պով մեր երանալիչատակ առաքել
Հայրապետը զինքը կոչուած միւսին
առաքելութեան Գրիստոսի անձնու
րացութեամբ ու աղքատութեամբ
յանձն առաւ զայն, մերկիկ ու զոհ
եալ լրացուց Եւ իւր այդ ներքին
համարումը ջանացաւ տպաւորել իւր
առաքելոց սրտին մէջ Եւ ինչ Առ
առաքելին աղբարարութիւն էր, որ
ատեն անցնելով իւր շահատակու
թեան շիրմին առջեւ հիմայ կզգամ
ու իւր մարտիրոսութեան լրման տը
խուր անսարանին հանդէպ սղուոյ
թիւերը կը սարկեցնեն ու սիրտը կը
ծնկեն Եւ իւր տարին առաջ Հոգով
եկած Ժամանակ ելաւ փնտռելու իւր
առաքելը, կանչեց հայրենի գործ
վով մը զիս իւր առջեւ, ու իւր սո
վորական քաղցրութեամբ ըսաւ «Մի
տար անդի սատանային փորձութեանց
ու ետ մի կենար Քրիստոսի խաչը
զրկելու Եւ հաւատակ մտեցաւ այն
մեծ օրին որ դուս մտնակցիս առա
քելական այն մեծ գործին, զոր Քրիս
տոս Տէրն մեր սկսաւ Բայց գիտցած
եղիր թէ կուզեն աշխատել իմ թեւ
միս մէջ, քեզի չար հացէն ու լու ջու
բէն զատ բան չունիմ տալու, այս է
իմ սկզբունքս, այս է իմ քեզի տա
լիք օրինակս, թէ կուզես իմ թեւ
միս քահանայի ըլլալ, Տուաւ իւր
օրհնութիւնը ու յաւատ այս եղաւ
իւր առաքելին հետ վերջին խօ
սակցութիւնը, իւր սկզբունքն էր ու
բեմն սպրեկու չափ ունենալ հարկա
ւորները, ինչ որ աւագը, ինչ որ եր
թուրնցաւ ինքը, հաստատեց գործով
իւր առաքելութեան մէջ, երբէք
չուրացաւ Քրիստոսի զինադրազրու
թեան այդ նուիրակին պարտքը, սի
րեց աղքատութիւնը, արհամարհեց
ամօթը, անվեհեց տարաւ Քրիստոսի
խաչը, խաչով հաստատուեցաւ, խա
չով ճոխացաւ իւր կեանքը, կամովին
ստեղծեց խաչը թէ չգտաւ երբէք
ուրեք, կենաց խառնութեամբ, մահա
ցուցմամբ, անձնուրացութեամբ Իւր
կերակուրը համեստ ու աղքատիկ էր,
մանաւանդ վերջերս պատահեցաւ որ

անոր ալ կարօտ գտնուեցաւ Քրիս
տոսի մեծ գործին համար Իւր կե
րակուրը Աստուծոյ կամքն էր, «Իմ
կերակուր այն է, կը կրկնէր նա, զի
արարից զկամս այնորիկ որ առաք
եացն զիս» Այս ամենը «առատ ա
չօք» միայն երկնային պսակին յու
սով տարաւ Այն մեծ պսակը միայն
հրապուրեց զինքը քահանայութեան
սուրբ լեւը ելելու, առանց անոր
բարձր տիտղոսներուն մարի նախան
ձախնդրութեան, այն մեծ պսակը
միայն ստիպեց զինքը եպիսկոպոսա
կան խաչն ընդգրկելու առանց անոր
նիւթական փայլը յարաաքուստ ցո
լացունելու, այն մեծ պսակը միայն
քաջալերեց զինքը զվերջ յարատեւել
առանց թոյլ ու չունչ առնելու, այն
մեծ պսակը վերջապէս հեղիկ մը
կտրատեց անոր խոնկեալ տուրեառիկ
չունչը, ու բոլոր իւր ստացուածքնե
րը այն մեծ պսակին շուրջ դարդա
րեց, ու զըլաւ զայն իւր պաշտելի
դանձը «ուր գոյ ոչ մերձինայ և ցեց
ոչ ապախանէ» Այս պատճառաւ և
աստին իւր հասցուցած պատգնելը
անմահ մնացին, լաւ մշակուեցան,
հոգեւորաց անկողնոյն վրայ քաղած
պատգնիս ու միւթաբուրմիւնիս ա
նոր առաքելութեանց քրտնալից
վաստակներն են Եւ հասարակու
թեան անգամը չիջելու առաջ Մար
գուանու ԺիրՊօղոս Վ.ը, անոր ըրած
օրրուն և մարդասէր վիճաբանու
թիւնները, աղուր քարոզները Մար
գուանու հասարակութեանց սիրոյ օ
ղովը և զած էր նա թէ առաքու
թիւնը թոյլ տար ցվելով Մարգուան
մնալ կամ օգնութեան համար Իրեն
մերձակայ աւելի խեղճերն ու ողոր
մելիներն էին, անոնց մեծ գովք ցու
ցուց, իւր ունեցածները բոլոր անոնց
համար էին, ծով մը էր իւր սիրտը
թէ ձեռքէն դար աշխարհիս ոչ մէկ
աղքատը ետ պիտի խրկէր իրեն զի
մեկուն Կալով մը կալ, Տեա՛րք իմ
շահատան մը կալ, ուր մարդկային
ճակատագիրը իւր լրումը կը գըտ
նայ, մեր ամենասիրելի Հովիւը լաւ
ուսումնասիրեց այս սեղը՝ Յովսա
փատու ձորը, քաջ իմաստասիրած
էր որ մարդուս ապաւինարանը հոն
ու բարձր ի գլուխ պարծանքը ողոր
մութիւնն է, և այսու եղաւ ողորմած,
առատաձեռն բառին իմաստով Գա
նի՞ հացկարօսները կշտացան Մար
մարեան Գերապայծառին ձեռքէն,
քանի՞ ողորմելի ընտանիքներ իրենց
սովմահ կործանումէն կանդնեցան
խոնարհիկ Հովիւին գաղտնի ողոր
մութեամբ, քանի՞ ամուսիններ ի
րենց համեստ քորը ստացան մեր սի

րելի Հօրմէն, քանի՞ ընտանիաց հայ
ւեր իրենց որդիները դպրոցներու
մէջ կրթեալ առին, հաց դասն այս
դորովագլով Հօր առատաձեռնու
թեամբ, միշտորդութեամբ Երանի
Քեզ Հայր, որ դիպցար զիգլ ան
դին մեծ դանձ Թինչդեռ ինչ հոգ,
որ մտմնայի աչքին առիւթի ու գծու
եղեցար նայն իսկ քու ողորմութեաց
առիւթ Եւ տեղի միւս կողմէն այո՛
Տեա՛րք իմ, վասն զի այնպիսի իմաս
տութեամբ առատաձեռնեց որ չըլ
լայ թէ աշխարհը իրեն հասուցում
ընէր, ընդհակառակը միշտ դէպհոս
թիւն, զրպարտութիւն, անարգանք,
վերատին պահանջ, պահանջ և պա
հանքնայն անոր թանկագին կեան
քը Գաաաաանի՛ն օրը, Տեա՛րք իմ,
դատարանի՛ն օրը մեծ բազմութիւն
մը պաշտպան պիտի կենան անոր,
ու պիտի արդարացունեն այն անմեղ
անձը թէ մարդկային տկարութեամբ
ու Երթ մը ունեցաւ իւր կեանքը
Իւր իմաստուն ողորմութիւնները
թէպէտ առանձնակալն ողորմելիներ
ու համար էր իւր անձին փրկու
թեան նկատմամբ, սակայն միայն ա
նոնց համար չէր, այլ նա Եւ եկեղեց
ւոյ մեծ արդեանց համար Վասն զի
այն չգարնող այն խոնարհիկ եպիս
կոպոսը այնչափ պատգնելու հասցուց,
այնպիսի նեղ ու նրբին պարագա
ներու մէջ զորս կարող չէր ըլլար
ձեռք բերել որ և է միջակ անձ մը,
և որոյ յատակագիծը յառաջ տանող
ներ իրենց ապառնի առաջդիմու
թիւնը անոր դժուարութեամբ հիմ
նարկածներուն ու անոր սկզբանցը
պարտին Սկզբնաւորեց բայց տես
չով թիւնը թոյլ չտուաւ որ յարգուն
հասցունէր ու պտուղը վայելէր Պօ
ղոս սերմանեց թող Քրիստոս աճե
ցունէ, Քրիստոսի առաքելութեան
մէջ որը կը պատրաստէ, որը կը վաս
տակի առանց պտուղ քաղելու, որն
ալ ուրիշին վաստակոց մէջ կը մտ
նայ, պայքարը ամենուն համար է
մէկու մը միայն տրուած է յաշնող
թիւնը, իսկ գովեստը ու վարձատ
րութիւնը ըստ օրինի աշխատողնե
րուն Արդէն մանաւանդ եպիսկոպո
սական պաշտօնը յանձն առաւ մինչ
աթուր կրօնական դժտութեանց
պատճառաւ կործանեալ վիճակի մէջ
էր Բարոց ըմբոստ Ժամանակին
հանդիպեցաւ, նեղ պարագաներով
պատառեցաւ, յօգուտս և յօգտա
կարուն իսկ կրկին այժ վատնել ստիպ
ուեցաւ մինչեւ որ սակաւ ինչ օգ
տուեցաւ, որով որ հայրապետու
թիւնը վայրկեան մը յուզումէ ու

վերջովումէ զերծ չմնաց Այսու հան
դերձ որչա՛փ արդիւնքներ ունի հաս
ցուցած, որոնք եղական իրեն միայն
յատուկ են Ինքը հոգաց ու հաս
տատեց Տրապիզոնի Վերափոխման
Կարգի կուսանքը, որոնք մեր թեմին
մէջ երեք չորս կայարաններ ունե
նալով իգական սեռի կրթութեան
զեկը իրենց յանձնուած մեծ ծառա
յութիւններ կը մատուցանեն, ու ի
րենց խառակրօն կենօք օրինակ են
կրօնաւորական օրբութեան Հիմնեց
Տրապիզոնի Աղքատախնամ ընկերու
թիւնը որ 13 տարիներէ ի վեր հո
գաց աղքին աղքատները Հիմնեց
հոս նաեւ մեր օգտաշատ Աղքատա
խնամ ընկերութիւնը Ի վերջոյ հիմ
նեց Տրապիզոնի այն մեծակառոյց
եկեղեցին որ իւր նպիսկոպոսութեան
յաւերժական յիշատակը պիտի սեպ
ուի, որուն համար այնչափ աշխա
տութեանց ենթարկուեցաւ ու տա
ւապանաց, որ պատճառ եղաւ իւր
կեանքը գրեթէ բռնի սպառեւելուն,
որպէս զի իւր առաքելասէր ոգին
վերջին չեւտ մ'ալ տար իւր գործոց,
ինչպէս գրուած է յԱստուածային
գիրս «Նախանձ տանք և կրկնէ զիս»
Արդարեւ Աստուծոյ ատն նախանձը
կերաւ սպառեց զինքը, ու այսպէս
անոր յարգեամբ ծերունի հասակը
զոհուեցաւ անմահ Աստուծոյ խորա
նին մէջ, ու մինչ ալեգարդ ու ծան
րացեալ գլուխը յառեալ կը խոկոր
Աստուծոյ երկրաւոր տաճարին վրայ,
թաւ մեկէն իւր հոգին սպիտակ
աղանդման երկնային տապանը զոր
այսուհետեւ տապանապալից ալիքն
ձեռնհաս պիտի չըլլան տառանել և
ոչ այլ այն մարտիրոս աղանդին վեր
ջովել

Այսպէս ուրեմն բոլորեց նաեւ
մեր սիրելի Հովիւը իւր շնչանը ու
լուիկ մը խոնարհեցաւ յերկիր, որ
պէս զի յառնէ զօրութեամբ ինչպէս
որ սերմանեցաւ տկարութեամբ Եւ
Ստոյգ է, որ Մարմարեան անուան
ուրուղիքը, այլեւս անցեալով ու
հանգուցեալով պիտի նկարուի մեր
մոաց մէջ, սակայն կենդանի է անոր
սրբութեանց յիշատակը, յաւերժա
կան է մարդկութեան համակրանքը
առ անոր պատկառելի շիրմը, ան
մահ է իւր առաքելութեամբը, իւր
Հայրապետութեամբը, մանաւանդ
անվերջանալի է անոր ուրախութիւ
նը, որուն շուտով հասնիլը կը մաղ
թեմ, ընկերեցէ՛ք ինձ Տեա՛րք իմ
կրկնեցէ՛ք ինձի հետ «Չհանգիստ
յաւիտեանական պարգեւեա՛ն նմա Տէր,
և լոյս մշտնջենաւոր ծագեցի ի նա,
զի հանգիցէ ի խաղաղութեան», Ժող
Ամեն

Խօսեցաւ ԹՈՒՆՆԷՍ Վ. ՊԱՅՈՒՆԻ
Աշակերտ Ք. Լեւոն Հիգն,
Վարժարանի
Ի Մարգուան Ի 27 Օգոստոսի Տեառն 1900

—Պուլնտան պէօլլէ վիէննանըն

—Անատոլու տէմիր եօլու իտարէսինճէ
մուսիլ էչեաւ վէ էմթաա թարիֆալարըն-
պուս քէլլիէ իճրա իտիլէճէ ք թէնգիլաթ
տվէլիլին կէնստըրլմէսի մագամը աի-
նսէն զուսնալաեա պիտըրլմիշ տիր :

